Eesti Loto panustab internetile

18 years ago- 24.04.2008 By AM

(Arvutimaailm 2/08)

Raigo Neudorf

Eesti Loto internetimüügi tulemused annavad silmad ette paljude teiste riikide lotofirmadele. Samas leiab ettevõtte juhatuse esimees Aivar Lepp, et asju oleks võimalik veelgi paremini korraldada. Kuni aga pole uut hasartmänguseadust, ei tihka Eesti Loto väga aktiivselt tegutseda.

Eesti Lotol on läinud viimastel aastatel järjest paremini. Aivar Lepp lööb lauale kahe viimase aasta majandusnäitajad, mis seda kinnitavad: kui 2006. aastal teeniti 284 miljoni kroonise käibe juures 40,9 miljonit krooni kasumit, olid eelmise aasta numbrid juba sootuks teisest suurusjärgust – 405 miljoni kroonise käibe juures suudeti kasumit teenida 78 miljonit krooni. Kuigi need arvud on veel esialgsed ja auditeerimata, on kasv märgatav.

Lepp põhjendab märgatavat käibe- ja kasumikasvu ühelt poolt majanduse üldise arengu ning inimeste sissetuleku suurenemisega. Teisest küljest aitas ettevõttel selliste numbriteni jõuda Bingo Loto mänguvälja hinnatõus eelmise aasta alguses. See tähendas, et kui inimesed ostsid pileteid samas koguses kui varem, kogunes võidufondi oluliselt suurem summa raha.
“See pani lumepalli veerema ning suurem jackpot ahvatles ostma suurema hulga pileteid. Meie majandustulemustele mõjus päris hästi ka asjaolu, et Bingo Loto jackpot’i ei loositud päris pika perioodi vältel välja. Lõpuks ületas see kolmekordselt senist rekordtulemust, küündides üle kuue miljoni krooni,” selgitab ta.
Et Eesti Loto käive kerkis mullu umbes 40 protsenti, on tegu tulemusega, millesarnast pole ettevõtte lähiajaloos ette näidata.

Tehnoloogia muutis ärimudelit
Eesti Loto tulubaas koosneb arv- ja kiirloteriide müügist. Just arvloteriid on oma olemuselt sellised, mis võimaldavad klientidel kaasa mängida ka interneti vahendusel, ilma kioskisse või poodi lotopiletit ostma minemata.
“15 aasta eest meil sellisel kujul arvloteriisid polnud, kuna puudus ka vastav tehnoloogia. Peale seda, kui Eesti Loto hakkas arvloteriisid välja andma, on nende osakaal pidevalt kasvanud ja viimastel aastatel on need olnud tunduvalt

edukamad kui kiirloteriid,” räägib Lepp, kelle kinnitusel moodustavad kiirloteriid täna firma müügitulust 25 protsenti ning arvloteriid 75 protsenti.
Lotofirma statistika näitab, et internet kui müügikanal on ettevõtte kõige kiiremini kasvav teenuseliik. Ja nii on see olnud juba viimased kolm aastat. Kui veel kolme aasta eest moodustas arvloteriide müük internetis 14 protsenti nende kogumüügist, on see täna juba 22 protsenti. Aivar Lepa hinnangul ei müügi ühegi teise riigi riiklik lotofirma nii suurel hulgal arvloteriisid interneti vahendusel. Isegi mitte soomlaste oma, kuigi tegu on maailma ühe edukama ja uuendusmeelsema ettevõttega omas valdkonnas.
Eesti Loto kliendid on samas nõudlikud ning internetis on korduvalt puhkenud ägedad kriitikatormid, kui lotofirma kodulehekülg korralikult või üldse ei funktsioneeri. Lisaks on kurdetud veebilahenduse sisulise nõrkuse ja väsinud ilme üle. Aivar Lepp ning Eesti Loto operatsioonisüsteemide juht Erkki Raid on sellise tagasisidega kursis ning kinnitavad, et ettevõte liigub ja areneb pidevalt selles suunas, et pakkuda klientidele võimalikult head teenust.
Lepp ei häbene tunnistada, et ega temagi tea täpselt, kuidas internetiversioonis kõiki toiminguid teha. “Ühel hommikul saatis mulle e-meili üks lotomängija, kes on juhuslikult ka minu tuttav. Tal olid mõned küsimused seoses meie kodulehega ning uuris, kuidas saab seal oma salasõna muuta. Mis seal salata – ma ei osanud talle kohe vastata,” räägib Lepp.

Aegunud seadusandlus takistuseks

Kuhu on aga kavas Eesti lotol oma internetiteenustega üldse areneda? Ajab ju enamik eestlasi juba aastaid oma pangaasju võimalusel internetipankade kaudu. Seepärast huvitabki, kas näiteks aasta viie pärast oleks tõenäoline, et üle poolte eestlastest mängiksid näiteks Bingo Lotot ja Viking Lottot internetis.
Eesti Loto juhatuse esimees tunnistab, et nii pikki ja täpselt fikseeritud plaane pole lotofirma paika pannud. Selleks on ka mõjuv põhjus – hasartmänguseadus, mis kehtib alates 1994. aastast. Seda on küll vahepeal täiendatud, kuid mitte oluliselt. Fakt on aga see, et seaduse vastuvõtmise ajal 14 aasta eest ei mänginud internet kui hasartmängude müügikanal Eestis mingit rolli.
“Uue hasartmänguseaduse eelnõu heakskiitmine on korduvalt edasi lükatud, mis on ka mõistetav, kuna see puudutab suurt hulka inimesi ja väga suuri rahasid,” tõdeb Lepp. Kuni asi pole selge, pole tema sõnul mõtet ka internetikeskkonna arendamises väga suuri plaane teha.
“Me ei saa seda teha olukorras, kus ei tea, milliseks turg kujuneb. Me ei tea, mida võime teha ning mida mitte. Samuti ei tea me, milline saab olema konkurents. Seepärast oleme olnud internetis toimetamise suhtes viimastel aastatel üsna ettevaatlikud. Seda eriti uute asjade puhul.”
Loomulikult ei tähenda see, et riiklik lotofirma üldse oma internetiteenustele

tähelepanu ei pööra. Lepp kinnitab, et rahalised investeeringud sellesse valdkonda on olnud üsnagi hoomatavad. Ainult et alati ei pruugi investeeritud summad olla lotomängijatele nähtavad.
“Sest lisaks sellele, mis arvutiekraanilt välja paistab, on kõige selle taga veel väga palju asju,” nendib Lepp.
Nurinad, mis puudutavad Eesti Loto kodulehekülge, pole Aivar Lepale samuti võõrad. Ettevõte reageeris asjale käesoleva aasta alguses sellega, et andis oma veebikeskkonnale uue näo.
“Internetikeskkonna tausta poolt oleme rohkem arendanud. Siis kui internetikeskkonna projekti tehti, oli üheks probleemiks see, et keegi ei osanud ennustada nii suuri käibeid ja külastuste arvu. Selleks ajaks, kui esimene versioon valmis sai, oli elu edasi läinud ning kui me selle versiooni tööle panime, tekkis vajadus uue järele. Interneti võimsust oleme pidevalt kasvatanud.”

Aasta algas uue kodulehega

Lotofirma juht tunnistab, et eks firmani jõuagi tavaliselt just klientide negatiivne tagasiside. On ka positiivset vastukaja, kuid oluliselt vähem. “Näiteks tuleb mõni lotovõtja kommikarbiga,” muigab Lepp.
Samas tõdeb ta, et kui kliendid ka probleemidega kokku puutuvad ja sellest lotofirmat teavitavad, on paljuski olnud lotomängijatel põhjust seda teha.
“Mis seal salata – aeg läheb edasi ning inimeste ootused ja nõudmised kasvavad. Selge on see, et kui firma tahab internetis oma teenust pakkuda, peab ta seda tegema ajakohasel tasemel. Positiivne uudis selle juures on see, et täna on meil uus kodulehekülg üleval ning seal on muutunud nii sisu kui vorm.”
Eesti Loto operatsioonisüsteemide juht Erkki Raid lisab, et hetkel on firmal registreeritud internetiversiooni kasutajaid ligi 100 000, mis pole sugugi halb näitaja. “Regulaarselt ehk vähemalt kord kuus kasutavad meie internetiteenuseid umbes 20 protsenti neist,” lisab ta.
Aivar Lepa sõnul on lootust, et varsti võetakse vastu ka uus hasartmänguseadus, mis annaks Eesti Lotole senisest vabamad käed tegutsemaks internetiteenustega. Samas on osapooli, keda uus seadus mõjutab, päris palju. See on ka uue seaduse vastuvõtmist pidurdanud. Soovid ja nägemused asjast on sedavõrd erinevad, et kõike seda seadusesse kokku panna pole õnnestunud.
“Kui praegu on loterii- ja hasartmänguseadus eraldi, siis uus seadus saab olema üks,” selgitab Lepp. See tähendab, et ühe seaduse alla hakkavad käima nii lotomängude korraldajad kui ka kasiinod.
Seda, kellele loob uus seadus lisavõimalusi ning kelle võimalusi see piirab, on Eesti Loto juhatuse esimehe sõnul hetkel väga raske hinnata. “Samas, lugedes uue seaduseelnõu viimast versiooni, jäi mulje, et meie tegevus vähemalt internetis võib saada üsnagi piiratud.” Seega on kõik veel lahtine.

Samas pole Eesti Loto oma internetikasutajate suhtarvudelt sugugi kehvem kui näiteks arenenud Skandinaavia “lotoriigid”, kus see valdkond on hästi reguleeritud. Näiteks Soomes, Rootsis ja Taanis müüvad riiklikud lotofirmad internetis lotopileteid ning korraldavad ka erinevaid internetimänge. Samas jäävat nende riikide internetimüügi protsentuaalne osa Eesti Loto omale alla.
“Eks see interneti osakaal tõuseb pidevalt igal pool, aga mitte nii kiiresti, kui see on kasvanud meil,” hindab Lepp. Samas lisab ta, et mida suurem ja vabam on riigi kasiinoturg ning mida edukamad on kasiinoettevõtted, seda väiksemaks jääb loteriifirma tulemus. “Kui Soomes on riikliku kasiino- ja loteriiettevõtte käibed sisuliselt võrdsed, siis Eestis on see suhe 1 : 10 kasiinode kasuks.”

Tulevik ikkagi internetis

Kui paluda Aivar Lepal rääkida veidi Eesti Loto tulevikuplaanidest, kinnitab mees, et just internet on valdkond, kuhu ettevõte peab rohkem panustama. “Oleme saanud tagasisidet lotomängijatelt ning üks meie eesmärke on muuta oma koduleheküg selliseks, kus oleks meeldiv viibida. Inimestel ei tohiks olla probleeme piletite ostmise ja koduleheküje kasutamisega ka sellistes olukordades, kus mängijate arv kasvab,” vihjab ta plaanidele.
Lisaks tuleb tema sõnul investeerida ka lotofirma füüsilisse võrku ehk lototerminalidesse. Tegelikult tuleb sellesse investeerida pidevalt, kuna süsteem on suur ja käibed kasvavad. Loomulikult tuleb pidevalt tööd teha turvalisuse nimel, sest “mõte liigub ka nendel inimestel, kes teiste vastu töötavad,” nagu ütleb Lepp.
Eesti Loto üks arendusprojekte on seotud ka näiteks mobiililoterii valdkonnaga. Lepp teab rääkida, et kunagi oli Eesti Loto isegi nn loteriimaailmas esimeste seas, kes võttis kasutusele mobiiltelefoni kaudu loterii müümise. Ilmselt olid ootused tol ajal vähe suuremad ning tänaseks on tegu peamiselt siiski nišitootega. Samas ei ole lotofirma siiski käega löönud, kuna mobiiltelefonid muutuvad pidevalt paremaks ning nende ekraanid järjest suuremaks.
“Eelmisel aastal tõime mobiili kaudu müüki Bingo Loto. Enne seda olid saadaval vaid Keno Loto ja Viking Lotto. Samas on mobiilimängude arendamine vähemalt kolm korda keerulisem kui selle internetis tegemine, sest mobiilioperaatorid on erinevad ja nad kasutavad erinevaid süsteeme,” rehkendab Lepp.

Põhiinvesteering tehtud

Kuigi tema sõnul tuleb Eesti lotol tehnikasse ja IT-sse igal aastal investeerida miljoneid kroone, on tema sõnul siiski suuremad investeeringud ses osas tehtud. Nimelt võttis riiklik lotofirma nelja aasta eest vastu julge otsuse, mis kujunes ettevõtte läbi aegade üheks suuremaks investeeringuks. Jutt käib 50 miljonist kroonist, mis otsustati toona investeerida firma kesksüsteemi, mis hoiab üleval kõiki ettevõtte lototerminale, IT-d jne.

“Kesksüsteem sai selle rahaga üles ehitatud ning terminalid ostetud. Praegused aastased investeeringud on suurusjärgu võrra väiksemad, jäädes mõne miljoni krooni piiresse.”
Et lotomüügi käive näiteks eelmisel aastal tuntavalt kerkis, andis omakorda suurema koormuse ettevõtte lototerminalidele. “Eks terminalides tuleb pidevalt juppe välja vahetada,” tõdeb Lepp. Samas pole olemasolev tehnika seni väga suuri apse sisse lasknud.
“Küll on juhtunud mõnel korral, et süsteemi koormus on liiga suureks läinud, mistõttu on raskendatud lotopiletite ostmine,” lisab Erkki Raid.
Sellist ohtu, et mõni tehniline viga kaotaks näiteks juba ostetud lotopiletite info, Lepa ja Raidi kinnitusel pole, kuna info salvestamise süsteemid on dubleeritud ning kõik andmed kaitstud.
Summad, mida näiteks Põhjamaade riiklikud lotofirmad saavad oma lotomängude ning -võimaluste arendamiseks kulutada, on võrreldamatult suuremad Eesti Loto võimalustega. Kui aga Eestit võrrelda näiteks Läti, Leedu või Islandi lotofirmadega, kinnitab Lepp, et siinse ettevõtte näol on tegu igati tubli tegijaga.
“Näiteks Soomes on kasutusel maailma parim tehnoloogia, mida üks lotofirma omada võib. Meie võimalused pole sellised. Kõike, mis on juba maailmas olemas, ei saa me oma mängijaile pakkuda, kuna meie klientuur on piisavalt väike ja peame oma tasuvust silmas pidama.”

- Tegijad